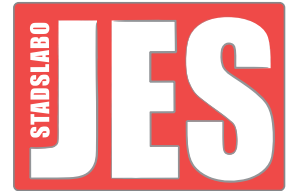

LIGA VOOR
MENSENRECHTEN

ZINVOLLE DETENTIE

Knelpuntennota

ZINVOLLE DETENTIE

Knelpuntennota

1. Inleiding

Onder detentie verstaan we de vrijheidsberovende straf die een persoon dient te ondergaan in de gevangenis. Volgens nationale en internationale wetgeving en verdragen is bepaald dat het inperken van de vrijheid de straf op zich is, wat betekent dat bijkomende schade zo veel mogelijk dient vermeden te worden. Gedetineerden hebben dus per definitie recht op alle maatregelen betreffende hulp- en dienstverlening die in de vrije maatschappij voorkomen.

Het Strategisch plan voor hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en de Basiswet Gevangeniswezen en rechtspositie van gedetineerden zijn de twee instrumenten bij uitstek die moeten zorgen voor een zinvolle detentie. In de Basiswet lezen we bijvoorbeeld dat de vrijheidsberoving veilig en humaan moet verlopen, de detentieschade moet beperken en gericht moet zijn op herstel, rehabilitatie en voorbereiding van de re-integratie. In de praktijk zien we echter dat zaken zoals opleiding, werk, gezondheidszorg en het onderhouden van relaties met familie en vrienden niet altijd gegarandeerd is in de gevangenis. Eigen aan de gevangenissen van vandaag is immers nog steeds de predominantie van het veiligheidsdenken en risicobeheersing. En dat kan een belemmering vormen voor het herstelgericht werken¹. Of zoals we in een verslag van de Centrale toezichtsraad voor het gevangeniswezen kunnen lezen:

“de van hun vrijheid beroofde personen worden over het algemeen niet behandeld in overeenstemming met de mensenrechten²”, terwijl de wet de naleving van die fundamentele rechten oplegt. Zowel de problematische aspecten gerelateerd aan de overbevolking en het gebrek aan hygiëne en verzorging maar ook de aspecten in verband met de geestelijke gezondheid, de werkomstandigheden, de voorwaarden voor bezoek van familie aan de gedetineerden, het gebrek aan kennis van hun rechten en het willekeurige karakter van de straffen en hun juridische onzekerheid worden er benadrukt.

---

¹ D'Huyvetter Eline, “Herstel als doelstelling van het penitentiair beleid: Theorie en realiteit!” (Masterproef neergelegd tot het behalen van de graad van Master in de criminologische wetenschappen, 2013), p 109.

² Centrale Toezichtsraad voor het gevangeniswezen, “Jaarverslag 2008-2010”, p.72

Detentie is een extreme vorm van sociale uitsluiting en een grotere kwetsbaarheid voor de detentie gaat vaak gepaard met een toenemende kwetsbaarheid door de detentie. Vele gedetineerden bevinden zich al in een precare situatie voor de gevangenis en raken verder gemarginaliseerd tijdens de detentie. Een degelijke hulp- en dienstverlening aan (ex-)gedetineerden is dan ook cruciaal om deze marginalisering zo veel mogelijk te beperken. De gevangenisstraf zou er immers voor moeten zorgen dat gedetineerden er als een beter mens buitenkomen. Investeren in deze essentiële voorzieningen levert niet alleen voordelen op voor de gedetineerden, maar zeker ook voor de samenleving, want mensen die dankzij intensieve begeleiding en een goede omkadering de gevangenis verlaten met hoop en toekomstperspectieven zullen minder snel hervallen in oude patronen. Vaak vergeet men dat 99% van de gedetineerden ooit terug naar de maatschappij terugkeert. Hoe succesvol die vrijheid wordt, hangt mede af van de manier waarop gedetineerden behandeld worden en van de bagage die een gedetineerde tijdens de detentie meekrijgt.

Daarom pleiten wij voor een hervorming van de huidige detentievorm op basis van drie principes: kleinschaligheid, nabijheid en differentiatie. Daarnaast pleiten wij ook voor een aantal hervormingen binnen het huidige justitiële systeem, in afwachting van een complete hervorming van detentie op basis van de voorgenoemde principes. In wat volgt willen we enerzijds een aantal knelpunten oplist op basis van onderzoek en ervaringen van (ex-)gedetineerden. Daarenboven willen we ook een aantal aanbevelingen doen op verschillende beleidsniveaus. Met deze aanbevelingen hebben we zoveel mogelijk getracht te zoeken naar creatieve oplossingen die geen systematische budgetverhoging vragen.

2. Knelpunten en aanbevelingen binnen het huidige systeem

Sociale begeleiding en informatie

Getuigenissen:

“Enkele van mijn gasten stonden effectief op straat nadat ze de gevangenis verlaten hadden.”

“Ik had een gast met enkelband die nood had aan een referentieadres; alle instanties geven verschillende informatie, maar niemand weet hoe die procedure precies in elkaar zit”

“Elke gemeente heeft een specifieke dienst voor begeleiding maar niemand schijnt deze te kennen.”

“Hij heeft één keer contact gehad met de sociaal assistent. Daarna ging die persoon iets laten weten voor opvolging, maar nooit meer iets van gehoord.”

Al te vaak ontbreekt het de gedetineerden en ex-gedetineerden aan de nodige sociale begeleiding. En dat begint vaak al bij de basis: velen zijn niet of onvoldoende op de hoogte van het reilen en zeilen in de gevangenis en bij wie ze terecht kunnen tijdens en na de detentie. Verschillende gasten getuigden dat ze hun sociale assistente in de gevangenis slechts één keer te zien kregen, anderen meldden dat ze geen informatie gekregen hadden over waar ze terecht konden na hun detentieperiode. Cruciaal voor de re-integratie van ex-gedetineerden is echter deze sociale begeleiding. Indien we recidive willen voorkomen, varen we er als samenleving wel bij om de gedetineerden op zijn minst voldoende op de hoogte te stellen van de mogelijkheden tijdens en na detentie, van hun rechten en plichten en de (ex-)gedetineerden zo goed mogelijk te begeleiden om zo de detentieschade te beperken en een veiligere samenleving te creëren.

Sociale begeleiding draait om meer dan informatie geven en administratieve taken afhandelen. Het gaat ook om een goed gesprek, om tijd vrijmaken om naar een persoon te luisteren en op basis daarvan samen een alternatieve toekomst uit te stippelen. Daarnaast moet er ook intensief ingezet worden op schuldbemiddeling en arbeidstrajectbegeleiding. Deze trajecten moeten al opgestart worden tijdens de detentie en moeten erna verder gezet worden.

Aanbevelingen aan de Vlaamse overheid:

- Waarom zou een gedetineerde niet de eerste informatie kunnen geven over het reilen en zeilen in de gevangenis, de beschikbare diensten, de dagelijkse routines en regels? Op die manier komt er tijd vrij voor de Psychosociale Dienst (PSD) om meer in te zetten op haar kerntaak. Daarnaast kan het werk van de gedetineerde ook gevaloriseerd worden door hem te vormen als ervaringsdeskundige en gebruik te maken van vrijwilligersvergoedingen. Een voorafgaande stap kan zijn om gedetineerden op te nemen in de bestaande diensten.

- Versterk het vrijwilligerswerk binnen de gevangenis. Vrijwilligers kunnen gedetineerden een luisterend oor bieden en eventueel in samenspraak met de Psychosociale Dienst of Justitieel Welzijnswerk (JWW) mee op zoek gaan naar een nieuwe toekomst voor de gedetineerden.
- Streef naar eenheid van begeleiding, zodat een gedetineerde tijdens en na de detentie begeleid wordt door 1 persoon. Dit maakt het mogelijk om een vertrouwensband te ontwikkelen.

Vorming, opleiding en tewerkstelling

Getuigenissen:

“De VDAB heb ik nooit gezien. De enige dienst die beschikbaar was, was de bibliotheek. En de professor van religie begeleidde me een beetje.”

“Ik heb gewerkt in de gevangenis, schoonmaak in de griffie voor 1 euro per uur.”

Natuurlijk zijn informatie en gesprekken met een sociaal assistent niet voldoende om de re-integratie in de maatschappij te bevorderen. Vormingen, opleidingen en tewerkstelling zijn cruciale elementen voor een zinvolle detentie. Alle drie kunnen ze ervoor zorgen dat de gedetineerde aan zijn competenties kan sleutelen, zijn dag zinvol kan besteden en zo dus de kans op recidive verkleinen. In de gevangenis is er echter niet altijd een gegarandeerd aanbod en het aanbod verschilt van gevangenis tot gevangenis. Niet alle gedetineerden hebben hierdoor toegang tot broodnodige vormingen en opleidingen of kunnen aan de slag. Er zou dus een basisaanbod moeten worden geïnstalleerd in elke gevangenis. Op die manier genieten alle gedetineerden ook van dezelfde rechten. Het kan immers niet zijn dat een gedetineerde in gevangenis X een opleiding kan volgen en een diploma behaalt, maar een gedetineerde in gevangenis Y niet en 23u per dag in zijn cel moet blijven zitten.

Tewerkstelling tijdens de detentie is nog voor een andere reden erg belangrijk. Vele gedetineerden komen uit kansarme gezinnen. Vaak kampen ze met schulden die ze opliepen al voor de detentie of na de veroordeling (afbetaling burgerlijke partij, gerechtelijke kosten, etc.). Maar door een gebrek aan arbeid in de gevangenis, kunnen sommige gedetineerden dus onmogelijk beginnen met de afbetaling van die schulden. In gevangnissen waar wel een voldoende aanbod aan arbeid is, wordt vaak intensief samengewerkt met de privésector. Zulke samenwerkingen zouden dus kunnen uitgebreid worden naar andere gevangnissen.

Diegene die wel tewerkgesteld worden, krijgen vaak zo'n laag loon uitbetaald dat ze al het geld moeten uitgeven aan kantine, tv, etc. De uitbetaalde bedragen zouden dus meer moeten lijken op bedragen die ook buiten de gevangenis voor gelijksoortige arbeid worden gegeven.

Niet alleen tijdens maar ook na de detentie wordt de toegang tot arbeid van gedetineerden bemoeilijkt. Voor verschillende functies en steeds meer en meer wordt een bewijs van goed gedrag en zeden gevraagd. Hoewel een aantal veroordelingen niet verenigbaar zijn met bepaalde functies (zedeneiten voor kleuteronderwijzer of snelheidsovertredingen voor taxichauffeur), zijn voor vele functies bepaal-

de veroordelingen irrelevant om aan te tonen of een kandidaat geschikt is voor de job. Daarom pleiten we voor een nieuw systeem van selectieve toepassing gebaseerd op het Nederlandse model. In Nederland is slechts voor een aantal sectoren een *Verklaring Omtrent Gedrag* verplicht. In de andere gevallen is het de keuze van de werkgever om hier al dan niet naar te vragen. Die moet een aanvraag en een reden voor die aanvraag indienen. Indien men geen strafbare feiten gepleegd heeft, wordt een Verklaring aan de werkgever afgegeven. Indien men wel strafbare feiten gepleegd heeft, beslist het bevoegde orgaan of deze feiten relevant zijn voor het doel waarvoor de Verklaring is aangevraagd. Op die manier wordt de ex-gedetineerde zijn toegang tot arbeid niet ontzegd en wordt tegelijkertijd de samenleving voldoende beschermd.

Aanbevelingen aan de federale overheid:

- Hervorm het huidige systeem rond het bewijs van goed gedrag en zeden naar Nederlands model.
- Verhoog de lonen bij tewerkstelling, binnen de gevangenis, zodat ze meer lijken op reële lonen en gedetineerden kunnen beginnen met de terugbetaling van schulden en gerechtskosten.
- Ontwikkel een wettelijk kader voor budgetbegeleiding.
- Zet een samenwerking op tussen Justitie en de Vlaamse Overheid om tewerkstelling binnen en buiten de muren te koppelen zodat dit beter bij elkaar aansluit.

Aanbevelingen aan de Vlaamse overheid:

- Zet een samenwerking op tussen Justitie en de Vlaamse Overheid om tewerkstelling binnen en buiten de muren te koppelen zodat dit beter bij elkaar aansluit.
- Ontwikkel een minimumaanbod aan vormingen en opleidingen in elke gevangenis. Investeer in mogelijkheden opdat socioculturele organisaties en centra voor basisonderwijs hun aanbod extra muros ook intra muros kunnen brengen.

Vrije tijdsbesteding

Getuigenissen:

“Naast wat rondhangen op de koer was er niets te doen. Voor de rest zat ik 23u op 24u in de cel”

“Op de koer geven ze een bal voor iedereen. Je kan ook wat toertjes lopen en er was een plaats met fitnessstoestellen. Gedurende een uur konden we dus iets doen. De rest van de dag zaten we in de cel.”

In verschillende gevangenissen verblijven gedetineerden 23 uur per dag in de cel. Die routine wordt vaak alleen doorbroken voor de wandeling en de douches. Zelfs eten gebeurt vaak niet in een kantine, maar in een (vaak overbevolkte) cel. Het sociale leven in de gevangenis blijft dus beperkt tot de celgenoten en ontmoetingen op de wandeling en in de douches. Nochtans hebben ook gedetineerden nood aan ontspannende activiteiten en sociale contacten. Buiten de vormingen die kunnen plaatsvinden in de gevangenis, is een gewoon partijtje voetbal of basketbal al een deugddoende activiteit die de

gevangenis ook een veiligere plaats kunnen maken. Gedetineerden die aan zulke activiteiten kunnen deelnemen, zullen minder snel gefrustreerd raken en meer ontspannen zijn. Bovendien kunnen ze mits wat begeleiding ook beter leren samenwerken via sportactiviteiten en dus alweer aan hun competenties werken.

Aanbevelingen aan de Vlaamse overheid:

- Naast vormingen en opleidingen moet er ook ruimte zijn voor andere ontspannende activiteiten. Men kan niet over zinvolle detentie spreken wanneer men 23u per dag in een overvolle cel moet verblijven.
- Er is nood aan een betere lectuurvoorziening. Een bibliotheek kan een belangrijke rol spelen in de educatieve werking binnen de gevangenis en kan meehelpen aan de re-integratie van gedetineerden in de maatschappij. Bibliotheken binnen de gevangenis moeten beter werken.
- Gedetineerden zouden ook toegang moeten hebben tot informatie op het internet. Het verbod op internet blijft moeilijk te hanteren in dit informatietijdperk.

Sociaal contact met de buitenwereld

Getuigenissen:

“De gedetineerden moeten hun kinderen ontvangen in de gewone bezoekersruimte, die ze delen met 11 andere gedetineerden. Er is geen privacy en het bezoek duurt slechts een veertigtal minuten. Vaak moeten bezoekers zich al om 7u 's morgens aanmelden om een plaatsje te kunnen bemachtigen.”

Niet alleen het sociaal contact in de gevangenis zou versterkt moeten kunnen worden, ook de contacten met de buitenwereld, in het bijzonder met familie en vrienden, moeten zo weinig mogelijk schade ondervinden van de detentie. Het onderhouden van die sociale contacten loopt echter niet altijd even makkelijk en vaak overleven relaties de detentieperiode niet waardoor de gedetineerde het nog moeilijker heeft wanneer hij buitenkomt. Sommige gedetineerden worden namelijk ver van de woonplaats geplaatst, waardoor familie en vrienden moeilijker op bezoek kunnen komen. Daarnaast is het aantal bezoekers vaak beperkt en verloopt een bezoek 'onnatuurlijk'. In de gevangenis van Vorst bijvoorbeeld moeten bezoekers zich vaak al om 7u aanmelden om een plaatsje te bemachtigen voor het bezoekuur in de namiddag en zeker voor het bezoek in de bezoekersruimte want daar is maar plaats voor 12 mensen. De eerste weken verloopt het bezoek achter glas, want normale conversaties bemoeilijkt en lichamelijk contact (bvb. tussen ouder en kind) onmogelijk maakt. Zeker voor gedetineerden met kinderen zou het bezoek humaner kunnen verlopen. Om gedetineerden en hun gezin meer privacy te gunnen en een normaal contact met de kinderen te onderhouden, zou men kunnen overwegen om het bezoek zonder toezicht uit te breiden voor gezinnen en een regionaliseringsprincipe toe te passen door gedetineerden zo veel mogelijk in gevangnissen in eigen regio onder te brengen.

Aanbevelingen aan de Vlaamse overheid:

- Werk met vrijwilligers opdat gedetineerden zonder bezoekers toch een sociaal contact met de buitenwereld kunnen behouden. Dit vrijwilligerswerk moet professioneel ondersteund worden, hiervoor zouden de nodige middelen moeten worden gegeven.

Aanbevelingen aan de federale overheid

- Pas een regionaliseringsprincipe toe zodat gedetineerden zoveel mogelijk in gevangenissen in eigen regio kunnen verblijven.
- Gedetineerden met een gezin kunnen gebruik maken van een uitgebreider bezoek zonder toezicht. In principe zou bezoek zonder toezicht zelfs de regel moeten zijn. Spijtig genoeg is dit niet mogelijk in de huidige structuur van de gevangenissen, maar met de bouw van de nieuwe gevangenissen kan hier op worden ingespeeld.
- Verminder de wachttijden in de gevangenis. Door de controle en de wachttijden worden personen (vrijwilligers, hulpverleners, psychologen, lesgevers,...) die hun werk willen doen in de gevangenis buiten gekeken.

Contacten met penitentiair beambten

Getuigenissen:

“De beambten informeren niet goed. Er was er eentje die nog wel sympathiek was, de rest was nogal koud. Ze fouilleren de cel wanneer ze zin hebben.”

“De cipiers zeggen niet veel, je moet zelf initiatief nemen en hij kreeg zijn info vooral via de andere gedetineerden. Mensen die geen goed netwerk hebben onder de gedetineerden wisten van niets.”

Naast de contacten met gedetineerden en familie, loopt ook het contact met de penitentiair beambte (PB) niet altijd op rolletjes. Verschillende gasten getuigen over een gebrek aan respect van en een heel slecht contact met deze beambten en sommigen melden zelfs verbale en fysieke agressie.

Het is belangrijk om in de opleiding van penitentiair beambten voldoende aandacht te besteden aan de rechten en plichten van gedetineerden zoals omschreven in de Basiswet Gevangeniswezen en de strategische plannen rond hulp- en dienstverlening. Daarnaast moeten de PB's ook geëvalueerd worden op hun omgaan met gedetineerden en moeten ze regelmatig bijkomende vormingen kunnen volgen die niet enkel gericht zijn op het veiligheidsaspect in de gevangenis, maar ook op de humane behandeling van gedetineerden.

Aanbevelingen aan de federale overheid:

- Besteed meer aandacht aan herstelgerichte detentie binnen de opleiding voor penitentiair beambten.
- Evalueer penitentiair beambten ook op hun omgaan met gedetineerden.

3. De hervorming van detentie: de gedifferentieerde strafuitvoering

Grote gevangenen laten een gedifferentieerde aanpak moeilijk toe. Bovendien zijn ze ontworpen om aan iedereen dezelfde straf op te leggen, enkel de duur ervan verschilt. Wanneer een rechter een mate van beveiliging verwacht, kan hij niet anders dan die standaard kiezen. Die uniforme veiligheid weegt op elke poging om de straf zinvol te maken. Gevangenen hebben daardoor een gevangencultuur die haaks staat op begeleiding, ze zijn veel te groot om te kunnen differentiëren. De bekommernis om gelijke behandeling en de nadruk op gecontroleerde orde overklassen de noodzakelijk geachte begeleiding. Als gevolg daarvan wordt die begeleiding uitgesteld tot na de vrijstelling.

Daarom werd er vanuit de Liga voor Mensenrechten een nieuw concept ontwikkeld dat een gedifferentieerde strafuitvoering wel toelaat en dat er wel zorgt dat de detentie kan ingezet worden als middel voor een constructieve re-integratie in de maatschappij. Het concept van De Huizen beoogt een hervorming van de detentie op basis van drie principes: kleinschaligheid, differentiatie en nabijheid.

Kleinschaligheid

De dertig tot veertig zeer grote tot grote gevangenen worden vervangen door honderden kleine detentiehuisen. Zij zijn georganiseerd per streek. Binnen één streek worden alle penitentiaire programma's ontwikkeld, van gesloten tot open, van basisprogramma tot intensieve intramurale begeleiding.

Elke gedetineerde krijgt een Individueel Planbegeleider die zijn detentie- en reclasseringsplan opvolgt doorheen alle stadia. Dit vermijdt het stigma van de stereotiepe gevangenis en laat toe flexibeler en soepeler in te spelen op individuele noden.

Differentiatie

De detentiehuisen verschillen van elkaar op vlak van beveiliging, detentie-invulling en begeleiding. Van bij de veroordeling wordt een oplossingsplan (detentie- en reclasseringsplan) opgemaakt. Dit tekent onder meer een parcours uit, doorheen verschillende types van detentiehuisen. En meteen wordt ook de reclassering voorbereid. Dit stimuleert de ontwikkeling en de verantwoordelijkheid van gedetineerden en samenleving naar zichzelf, elkaar en de slachtoffers.

Nabijheid

De detentiehuisen sluiten aan op hun buurt. Zij spelen vanuit de herstelgedachte een economische, sociale of culturele rol in hun omgeving. Vanuit de normaliseringsgedachte maken ze gebruik van hulp- en dienstverlening uit de directe omgeving om de individuele plannen uit te voeren. Dit stimuleert de wederzijdse betrokkenheid en verantwoordelijkheid van gedetineerden én de samenleving. 'Community detentie', waarbij detentie vervlochten is in het maatschappelijk weefsel, sluit beter aan bij de doelen die de Basiswet aan detentie geeft.

De Detentiehuisen

De detentie vindt plaats in van mekaar gescheiden kleine detentiehuisen. Zij zijn gegroepeerd per streek. Elke streek biedt alle detentievormen aan. Dus kan een volledig detentieverloop plaats vinden in de streek waar de gedetineerde nadien zal worden gereclasseerd.

Een aantal van deze detentiehuisen zijn gesloten en goed beveiligd. Van die gesloten en goed beveiligd.

ligde detentiehuisen is er per streek één crisisdetentiehuis, voor de inkomende gedetineerden. Van die gesloten, goed beveiligde detentiehuisen zijn er een aantal die een basisregime aanreiken. Er kan gewerkt worden, er is ontspanning en hulpverlening, er is bezoek. Zij kunnen gebruikt worden voor voorarrest en voor gedetineerden die geen individueel oplossingsplan aangingen. Een aantal andere gesloten detentiehuisen voorzien in beroepsopleiding intra muros of herbergen gedetineerden die een ander programma uit hun individueel oplossingsplan doorlopen.

Een aantal van deze detentiehuisen zijn gesloten, maar niet zwaar beveiligd. Zij herbergen gedetineerden die, volgens de bepalingen van hun individueel oplossingsplan, begeleidingen volgen buiten de muren. Het volledige basisregime wordt binnen de muren aangereikt.

Een aantal van deze detentiehuisen zijn open. Zij bieden binnen de muren enkel woonst, bezoek en ontspanning aan. Werk, beroepsopleiding of andere programma's uit het individueel oplossingsplan gebeuren buiten de muren.

De detentiehuisen worden in de streek ingeplant, soms in het stedelijk weefsel, soms in semi-stedelijk weefsel, soms in het rurale gebied. Zij hebben telkens een toegevoegde waarde voor de buurt (hondenasiel, fietsenwerkplaats, sociaal restaurant, toneelzaal, kunstatelier, groentewinkel, parking, groen-aanleg,...).

Gedetineerden kunnen in de loop van één detentie verschillende detentiehuisen doorlopen, volgens wat bepaald is in hun individueel oplossingsplan. De achterliggende problematiek van de gedetineerde, maar ook juridische, sociale en penitentiaire (vluchtgevaarlijkheid) criteria zullen bepalend zijn voor dit parcours.

Na de detentie volgt de reclassering, bijvoorbeeld met elektronisch toezicht. De individueel planbegeleider die het detentieplan opvolgde, zal ook het individueel reclasseringsplan opvolgen, omdat dit twee onderdelen zijn van eenzelfde oplossingsplan.

Het detentie- of oplossingstraject

De veroordeelde krijgt een reclasseringsplan en een detentieplan dat daarop voorbereidt. Samen noemen we dat een oplossingsplan. De arrestfase kan gebruikt worden voor de opmaak van dit plan. Dit plan wordt opgemaakt door de gedetineerde en de planbegeleider en wordt door de strafuitvoeringsrechter of -rechtbank goedgekeurd. Het wordt nadien voor uitvoering getekend door de directeur van de detentiestreek.

Een detentieplan gaat van bij het begin van de detentie gepaard met een reclasseringsplan. Het reclasseringsplan bepaalt op voorhand wanneer de veroordeelde het plan in elektronisch toezicht of voorwaardelijke invrijheidstelling verder zet, in het geval hij zelf de voorwaarden naleeft waartoe hij zich in het plan heeft verbonden.

De strafuitvoeringsrechtbank kan wijzigingen aanbrengen in de invulling van de detentie- en reclasseringsplannen (ander type huis, andere begeleiding of beroepsopleiding), maar niet in de tijdsbepalingen van de toekenning van de strafmodaliteiten, tenzij de gedetineerde de voorwaarden niet naleeft, waartoe hij zich in het plan heeft verbonden. Ze doet dit slechts nadat ze door de individuele planbegeleider (middels zijn directeur) of door de veroordeelde is gevat.

Het detentieplan bepaalt de types van de huizen waarin de detentie achtereenvolgens zal plaats vinden, met een bepaald tijdspad. Het detentieplan bepaalt de begeleidingen of beroepsopleidingen die moeten gevolgd worden tijdens de detentie. Indien er geen akkoord is over het reclasseringsplan, is er toch een detentieplan mogelijk, dat de gedetineerde in de gelegenheid stelt zijn detentie zinvol in te vullen. Wanneer het detentieplan ontbreekt, ondergaat de gedetineerde zijn detentie in een huis dat enkel in een basisregime voorziet. De strafuitvoeringsrechter of -rechtbank bepaalt dan of dit een (goed of gewoon beveiligd) gesloten dan wel open huis moet zijn.

Doel van elk oplossingstraject is het opbouwen van een sociaal netwerk rond de veroordeelde en het creëren van een rol voor hem binnen de samenleving. Deze twee zaken zijn immers de beste buffers tegen hervatting.

Contactgegevens:

Voor de Liga voor Mensenrechten vzw: Stefanie Gryson: stefanie@mensenrechten.be - 09 223 07 38

Voor JES vzw: Hanne Stevens: hanne.stevens@jes.be - 02 411 68 83